

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XII.

V Celovcu, 10. listopada 1893.

Štev. 31.

Nove ministre dobimo.

Vsi listi poročajo, da je knez Alfred Windischgrätz (beri: Vindišgrec) dobil od svetlega cesarja naročilo, naj sestavi novo ministerstvo. Ktere tovarše si bo izbral, tega v tem hipu, ko to pišemo, še ne vemo; toliko se govori, da bodo 4 ministri liberalci, 2 Poljaki in 2 konservativci. Knez Windischgrätz izvira iz stare katoliške rodovine in se je zmirom zvesto držal češkega konservativnega plemstva. Njega se nam torej ni bati, toda njemu samemu so roke vezane, ker mora k sebi vzeti nekaj liberalnih tovaršev, ki so že vajeni povsodi gospodovati, še več pa je zvezan zato, ker se mora naslanjati na večino, v kateri so liberalci najmočnejša stranka, zato se bo vedno treba ozirati na želje liberalcev. Nova večina bo namreč sestavljena iz liberalcev, katerih je 110, iz Poljakov, ki štejejo brez Rusinov 56 mož, in iz konservativcev, ki imajo brez moravskih Čehov 66 poslancev. Moravski Čehi ne bodo več s konservativci glasovali, kakor do zdaj; ker nočejo podpirati večine, v kateri so tudi nemški liberalci. Pomisliti pa je, da je zraven nemških liberalcev še kakih 20 nemških národnjakov, ki bodo v národnih vprašanjih z njimi glasovali, pa tudi v šolskih zadevah, torej je gotovo, da bodo liberalci prevago imeli in ukazovali. Naloga novega ministerskega predsednika bo silno težavna. Verskih in národnih vprašanj se mu bo čisto izogibati, da se mu večina ne razbije; pa če tudi on še tako varno postopa, bodo pa poslanci take reči na rešetó spravili, da se bo poslana večina razdrla. Volk in jagnje se ne moreta skupaj pasti, tako tudi liberalci in konservativci ne bodo mogli dolgo skupno in složno delovati. Že zdaj se oglašajo mnogi konservativni, pa tudi nekteri poljski listi in pravijo, da sloga in edinost z liberalci ni mogoča. Verskih in národnih vprašanj se čisto izogniti skoraj ni mogoče; kakor hitro pa pride reč na vrsto in sklepanje, ki bi imela žaliti versko prepričanje katoličanov, nemški konservativci ne bodo smeli z liberalci glasovati, nasprotno bodo od svojih volilcev prisiljeni, izstopiti iz večine in nasprotovati njej in vladi; in če bi nemški liberalci hoteli žaliti pravice Slovanov, kakor je že njih navada, potem tudi slovenski poslanci ne morejo molčati, še menj pa liberalcem pritrđiti. Konservativni klub je tedaj vsaki hip

v nevarnosti, da razpade! Poljaki se pa spet centralizma bojijo, med tem ko je od liberalcev vsaki dan pričakovati, da bodo skušali centralizem utrditi, kar bi v nevarnost postavilo posebne samoupravne (avtonomne) pravice, ki jih uživa dežela Galicija, ktere oskrbniki in gospodarji so ravno Poljaki. Zato je pa splošna misel, da bo knezu Windischgrätzu zelo težavno, sestaviti tak program, s katerim bi bile vse tri velike stranke zadovoljne, ter na podlagi tega programa pregovoriti najveljavnejše može iz imenovanih treh strank, da ustopijo v novo ministerstvo. In ako prav se mu to posreči, so neodvisni politiki tega mnenja, da te tri stranke ne bo dolgo mogoče pod enim klobukom obdržati; ako pa večina razpade, na katero se naslanja nova vlada, potem mora odstopiti tudi vlada. Zato pa prerokujejo novi vladi le kratko življenje. Mi Slovenci za Taaffejem ne žalujemo, kajti pridobili smo pod njim silno malo, na koroške Slovence se pa kar nič ni oziral; vse naše prošnje in pritožbe so bile bob ob steno, pustil nas je trpeti vse krivice, ktere koli nam naložiti se je našim nasprotnikom zljubilo. Nič bolje se ni godilo po drugih deželah, koder so Slovani v manjšini. Taaffe je ravnopravnost in pravico le obetal, v dejanju pa je pustil nemškimi liberalcem vse veljati, ker se jih je bal. Sploh pa smo v našem listu zadostikrat obsodili njegovo omahljivo politiko. Dosti na slabše torej ne moremo priti, morda bo pa še bolje; vendar pa dobrih časov tudi od te vlade nemamo pričakovati. Vlada, ki je odvisna od milosti nemških liberalcev, nam ne more prijazna biti, ker jej tega ne dovolijo. Kakor hitro pa bi nam Slovanom prijazno lice pokazala, začeli bodo nemški prenapetneži kričati nad njo in nad svojimi poslanci, ktere bodo prisilili, da vladi prijateljstvo odpovejo. Nam se zdi, da bodo ravno ti še najprej razgnali novo večino in vrgli novo ministerstvo. Tak je tedaj pogled v bližnjo prihodnost.

Zdaj pristavimo še nekaj podatkov o knezu Alfredu Windischgrätzu. On je bil rojen v Pragi dné 31. vinotoka 1851. Njegov ded (stari oče) je bil slavni maršal Windischgrätz, njegov oče pa je bil član gosposke zbornice, dober govornik in zvest pristaš katoliške stranke. Mati mu je bila princezinja Lobkovic. Oženjen je od leta 1877 s princezino Gabrijele Auersperg, hčerjo kneza Vincenca Auersperg. Študiral je na Dunaju in postal doktor

pravice. Po očetovi smrti leta 1879. je bil poklican v gosposko zbornico. Lansko leto je bil predsednik avstrijske delegacije, kjer se je s svojim ljubeznjivim obnašanjem vsem prikupil. Tudi je že več let član državnega sodišča.

Shod v Št. Jakobu v Rožni dolini.

Vse shode, kar jih je priredilo „Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“, je prekosil zadnji shod v Št. Jakobu v Rožni dolini dné 5. listopada. Število udeležencev se je cenilo nad 500, ki so došli iz vseh krajev od blizu in daleč. Št. Jakob ni po krivici nemškutarjem trn v peti, kajti spoznali smo ga kot pravo slovensko-národno vas, kakoršnih je malo na Koroškem. Poslali so nam sami vozove naproti do Vrbe. Ko se približamo prijazni vasi, pozdravilo nas je gromenje topičev. Ne samo v gostilni pri Oštneju, kjer je bilo zborovanje, ampak tudi na drugih hišah smo videli mnogo cesarskih in slovenskih zastav. Hiše so bile z zelenjem olepšane. Tudi sta bila dva slavoloka, eden z napisom „Bog živi slovenski rod“, drugi z napisom „Našim rodoljubom“. Na lepem šolskem poslopju se vidi velik slovenski napis „Ljudska šola“. Razun tega smo zapazili slovenska napisa „Posojilnica“ in „Gostilnica na pošti“ itd. Zborovanje se je pričelo točno ob določeni uri pod nadzorstvom vladnega komisarja g. dr. Klebl-na. — Društveni podpredsednik g. Legat je pozdravil zborovalce s toplimi besedami, kakor tudi gosp. Kobentar kot župan Št. Jakobski, na kar je nastopil prvi govornik č. g. Treiber iz Celovca. Govorivši o namenu našega društva, omenil je tudi „bauerntag“ na Ledenici in zavračal nasprotne govornike, ki so se tam oglašali. Rekel je, da „bauernbund“ podpira liberalce, ki so že dostikrat pokazali, da so nasprotniki katoliške vere, torej ne more o sebi reči, da je v tej stvari nedolžen. Govornik je Ghona vjel pri njegovih lastnih besedah: kajti Ghona je na Ledenici rekel, da naj bo šola za slovenske otroke iz začetka slovenska, da se tudi v svojem maternem jeziku brati in pisati naučijo; s tem pa je priznal, da naša stranka prav govori, kajti tudi mi ravno

Družbe sv. Cirila in Metoda

redna VIII. velika skupščina dné 26. vel. srpana 1893 v Sežani na Krasu.

(Dalje.)

Dobrotniki naše družbe.

6. Da pa se je mogla naša družba, kakor ste čč. gg. skupščinarji slišali dozdej, gibati letos v tako širokem okviru, da se njen delokrog v istini zmír bolj širi, to ima zahvaliti svojim dobrotnikom in prijateljem, ki so jej od vseh — da prav od vseh — strani naše mile domovine prihiteli na pomoč. In zdaj s ponosom lahko trdimo: ni ga več zavednega in v resnici národno čutečega Slovenca, ki bi ne bil na kakoršenkoli način podpiral naše družbe. (Tako je, dobro!) Zdej, slavna skupščina, bi bil nalog izvestiteljev naštevati Vam imena vseh podpornikov — ali če bi hotel to izvesti — zborovali bi do drevi. Kajti mi ne štejemo več dobrotnikov na stotine, nego na tisoče. (Slava!) Njih imenik izkaže bodoči Vestnik. Omenjamo le splošno one podružnice — osobito ženske, ki so kar tekmovali v načinih, kako bi več prispevkov doposlale ter tako kot zveste hčerke razveselile svojo mater; denarni izkaz jim bo osvetljal lice pred slovenskim svetom. (Živele!)

Da so izdatni darovi dohajali naši družbi, zahvaliti je posebno národna društva po vseh naših pokrajinah. Osnovala so v zadnji dobi toliko koncertov, akademij, veselic, zabav, vedrilnih shodov, v korist naši družbi, kakor v vseh prejšnjih letih

vkup morda ne še toliko. Navedemo naj ona slavna društva, ki so nam bila zglášena: Ljubljanski Sokol, Národna Čitalnica, ktera daje svoje prostore za vodstvene seje že vsa leta brezplačno, pevski društvi: Slavec in Ljubljana, Tamburaški zbor — vsa v Ljubljani. Pevsko društvo „Lira“ v Kamniku, ktero je pohitelo celo večkrat med drage brate koroške; istotako Čitalnica kamniška. Veliko uslugo naši družbi so izkazala ob lanski skupščini slavna društva Postojnska, njim na čelu Čitalnica. Delavsko bralno društvo v Idriji pri vsaki priložnosti pospešuje naše družbine smotre. Bralno društvo v Št. Petru na Krasu, v Mokronogu, v Kostanjevici, v Zagorji ob Savi, Čitalnice v Starem Trgu pri Ložu, v Črnomlju, v Šmariji pri Jelšah, v Ilirski Bistrici, v Cerknici, v Planini, v Št. Vidu nad Ljubljano, v Šiški, v Ipavi, Ajdovščini — Šturiji, na Vrhniki, v Gorici, v Tolminu. Prvo slovensko pevsko društvo „Gorotan“ na Koroškem. Slavna društva v Trstu in njega okolici: Tržaški Sokol, pevsko društvo, Zarja, Adrija, tamburaši Sv. Ivanški in trž. Sokola, dramatični odsek Sokolov s sodelovanjem opernih pevcev gospe Straser-Čehove in g. K. Trtnika. — Litijske in Šmartinske Slovenke izboren koncert. Društvo „Zvon“ v Šmartnu pri Litiji. Slavni odbor I. abiturijentske veselice slovenskih in hrvatskih pripravnikov je izročil s cenjenim dopisom dné 10. vel. srpana 1892 svoto 56 gld. kot polovično pokroviteljino. Letos 22. mal. srpana pa je bil zopet slični koncert s polovico prebitka v korist naši družbi. — Istotako je abiturijent Milutin Zarnik v imenu slovenskih gimnazijskih abiturijentov l. 1892. izročil 76 gld. 53 kr. Pokroviteljino v obrokih plačevati sta sklenila slavna

učiteljska društva za kamniški in za goriški okraj. — Ker se je družbino vodstvo s posebno okrožnico zglasilo pri vseh naših posojilnicah za poljubno podporo, prejeli smo znatnih darov, a posojilnici v Radovljici in v Ribnici sta že vplačali polovici pokroviteljine, pokroviteljica mariborska posojilnica pa je doposlala zopet 100 gld. — Kakor društva, tekmovali so tudi posamni rodoljubi in domorodkinje, da so ob raznih prilikah pokladali večje ali manjše darove na domovinski oltar. Božična, novoletna, velikonočna darila bila so letos obilnejše nego poprej. Ob veselih in žalostnih dogodbah: ob smrti — mesto strohljivih nagrobnih vencev — ob krstu, ob ženitovanju, ob primici so dohajali lepi darovi.

Kaj izvanrednega pa je „prva krona“ družbi sv. Cirila in Metoda. To misel je sprožil prvi vrli Celovski „Mir“ dné 30. vinotoka 1892 — in je kmalu potem izkazal 100 zlatih kron kot odgovor Parteitagu v Celovcu. Poprijeli so se te misli tudi drugi listi in so prinesli oklic do rodoljubnega občinstva. Ko pa so meseca velikega travna prišle v promet tudi srebrne krone, tedaj pa je pričel „Slovenski Národ“ sistematično nabirko prvih kron ter jej odkazal dan za dnevom posebno rubriko — in zdaj je že pri četrtem tisočaku. Tolike enodušnosti v požrtvovalnosti še ni videl morda slovenski svet. (Res je, dobro!) Družbinemu vodstvu so te kronine darove doslej oddala čast. uredništva časnikov „Slov. Národ“, „Primorski List“ in „Mir“.

(Dalje sledi.)

to pravimo in se le čudimo, da so nasprotniki še le zdaj k temu spoznanju prišli. Šola naj bo taka, kakor je v Št. Jakobu, rekel je govornik, potem smo zadovoljni. Povdarjal je tudi lojalnost (zvestobo do cesarja), katero so Slovenci pri vsaki priložnosti pokazali. Da naše društvo tudi za gospodarski napredek koroških Slovencev skrbi, pokazalo je s tem, da se je potrudilo in jim pridobilo kmetijskega potovalnega učitelja. „Bauernbund“ pa o svojih uspehih ne more nič govoriti, čeravno bi ložej kaj dosegel, ker ima v deželni zboru vse liberalce za svoje prijatelje. — Drugi govornik g. Legat je govoril o šolah. Povdarjal je posebno, da mi ne zametujemo nemščine, kakor nam nasprotniki podtikajo. Mi priznamo korist nemščine, in naj dobi svoj prostor v šoli, pa tega ni treba, da bi našo slovenščino, to je naš materni jezik čisto pregnala. Da je na Koroškem še tako malo slovenskih šol, krivi so Slovenci sami, ker se za nje premalo potegujejo. V izgled naj jim služijo vrli Št. Jakobčani, ki so se 13 let vojskovali za slovensko šolo in jo slednjič vendar dosegli. Ker nekteri trdijo, da se na Št. Jakobski šoli nemščina čisto nič ne uči, prebral je govornik ministerski odlok, ki ukazuje, koliko ur se mora nemščina učiti. Kakšen sad bo šola obrodila, ne moremo zdaj še vedeti, ker obstoji še premalo časa; mi sodimo, da bo uspeh boljši, kakor je bil prej; le počakajmo nekaj let in ne poslušajmo podpihovanja nasprotnikov. Slednjič je govornik tožil, da se Št. Jakobska šola od strani šolske oblasti zanemarja, ker jej tista ne dá zadosti učiteljev. Gosp. Kandut je k tej točki omenil, da le nasprotniki nemir delajo, kateri se je zdaj še med otroke zanesel. Namesto da bi bili v Šmihelu slovensko šolo naredili, kakor je občina želela, naredili so dve, eno slovensko in eno nemško; zdaj se pa otroci iz obeh šol sovražijo in med seboj zmirjajo, kedar vkup pridejo. — Tretji govornik č. g. kaplan Grm iz Št. Jakoba je povdarjal potrebo, skrbeti za naraščaj slovenskih študiranih ljudi na Koroškem, kajti če voditeljev ne bomo imeli, smo zgubljeni, kakor vojaki brez častnikov. — Četrty govornik g. Kandut iz Šmihela je prav izvrstno, po svoji navadi sarkastično-saljivo in resno govoril o političnih strankah na Koroškem, katerih pa ste za zdaj prav za prav le dve: konservativna in liberalna. Stranka liberalcev, pravi, da je za prostost ali svobodo. Pa mi že vemo, kako prostost si ona želi, namreč prostost od Rima in vere katoliške, drugič pa prostost, da bi smela Slovence zatirati, kolikor bi se jej poljubilo. Liberalna stranka ima 4 pomagaje, namreč 1. nemški šulferajn, ki slovenske otroke lovi, da bi jih v svojih šolah pomenil; 2. „südmark“, ki hoče slovensko zemljo pokupiti, pa ima k sreči še le 6000 gld. premoženja; 3. „bauernbund“, ki za liberalce kmete vkup vabi in lovi, in 4. vladne organe (uradnike), ki so Slovincem večidel nasprotni. Slovensko-katoliška stranka pa ima 3 pomagaje: 1. Slovenske posojilnice, 2. Ciril-Methodovo družbo, 3. katoliško-politično društvo. — Kot peti govornik je nastopil zopet g. Treiber ter govoril o gospodarstvu. Rekel je, da je kmet podlaga države, da se pa ta podlaga krha, ker se za njo premalo skrbi. Veliki stroški in slabi dohodki morajo kmete uničiti. Treba je, da si kmetje sami pomagajo, in k temu bodo prisiljeni po novi postavi, ki jo je izdelal poljedelski minister grof Falkenhayn, namreč postavi o kmetijskih zadrgah in o rentnih hišah. Govornik je razložil na kratko pomen te postave in pohvalil ministra Falkenhayna, ki se je tudi sicer pokazal prijatelja kmetov in posebej koroških Slovencev. Ako pa nova postava v veljavo stopi, treba bo paziti, da je uradniki ne pokvarijo. — Kot šesti govornik je nastopil zopet g. Legat in govoril obširno o volitvah. Sklenila se je ista resolucija, kakor pri Dürnwirtu pod Velikovcem, katero smo priobčili v zadnji številki. — Št. Jakobski župan g. Kobentar in g. Legat sta zdaj še enkrat nagovorila došle goste in se zahvalila za njih veliko potrpežljivost, da so skozi 3 ure nepretrgoma pazljivo poslušali govornike. Z živio-klici na svitlega cesarja je bilo zborovanje zaključeno.

Potem smo se iz vrtnega salona podali v gostilnico, kjer se je začela prsta za bava. Tega shoda udeležil se je tudi kvintet vrlega pevskega društva „Gorotan“ iz Šmihela pri Pliberku pod vodstvom g. Hanina ter nas razveseljeval s svojim izbornim milim slovenskim petjem. Slišale so se mnoge napitnice, posebno na vrle Št. Jakobčane in njih stanovitno slovensko srce. Vsem udeležencem bo ta dan ostal v prijetnem spominu in želimo le, naj bi obrodil mnogo dobrega sadu.

Dopisi prijateljev.

(Kronin dar!) V korist družbe sv. Cirila in Metoda so darovali: J. S., rokodelc v Vogrčah, 1 krono; Jos. Sket, duhovnik v Schärdingu na Gorenjem Avstrijskem, 5 kron. Iz Dobrolovskega okraja: J. Šumah 1 krono, J. Lipuš 1 krono, J. Mihev 1 krono, S. Temel 1 krono, Št. Sturm 1 krono,

M. Marolt 1 krono, A. Marolt 1 krono = 7 kron. Boštjan Pfeifer, mlinar v Radnivesi, 1 krono; Iv. Vidergar, župnik v Št. Jurji pod Kumom, 1 krono. Skupaj 15 kron. Lepa hvala vsem darovalcem in darovalkam! Živeli nasledniki!

Iz Celovca. (Nova postava o rentnih posestvih.) Ob enem s postavo o kmetijskih zadrgah predložilo je poljedelsko ministerstvo državnemu zboru tudi postavni načrt o „rentnih domovih“. Postava je zelo obširna, vrh tega je gotovo, da se bo v zbornici poslancev še v marsičem spremenila, zato jo pokažemo svojim bralcem le v majhni podobi. Namen te postave je, da kmetska posestva v kmetskih rokah ostanejo, da zadolžena posestva ne pridejo v roke graščakom, ki jih radi spreminjajo v gozde za lov namenjene in jih tako odtegnejo poljedelstvu, ali pa v roke prekupcem, ki jih včasih pokupijo za slepo ceno ter jih potem z dobičkom naprej prodajo; ponesrečena kmetska rodbina, ki je na gruntu živela, je pa potem ob dom in kruh ter mora iti po svetu dela iskat. Kedar se pa ustanovijo kmetijske zadruge, kakor namerava v zadnjem „Miru“ objavljeni postavni načrt, tedaj stopi v veljavo tudi postava o rentnih domovih. Če pride kako posestvo na nič, da gospodar ne zmore več plačil, potem kupi posestvo za celo cenjeno vrednost kmetijska zadruga tistega okraja, kjer posestvo leži, prevzame ga v svojo oskrbo. Prejšnji gospodar ostane na hiši, pa se postavi pod varstvo zadruge. Posestvo se mu dá takorekoč v najem nazaj in mora zadruzi plačati najemščino, kakoršno so spoznali cenilci; nasprotno pa prevzame zadruga za njega vse dolžnosti in plačila na zunaj. Zadruga plača od posestva cesarske in deželne davke ter občinske doklade in zavarovalno premijo zoper škodo po ognju ali toči. Prejšnji posestnik ne sme posestva ne prodati, ne zastaviti, ne v najem dati, ne obdelovanja opustiti, razun če bi to dovolila deželna kmetijska zadruga in kmetijsko ministerstvo; pa tudi kdo tretji ne sme posestva v zastavo ali na prodaj gneti. Zadruga pa ni prisiljena, da bi postavila prejšnjega posestnika za oskrbnika kupljenega posestva, ampak če se jej tisti ne zdi zaupanja vreden, postavi za oskrbnika lahko njegovo ženo ali sina, ali očeta, ali brata, tako da družina vendar še pri hiši ostane. Pa ne samo tak, ki je prisiljen prodati, ampak tudi tak gospodar, ki sicer še ni tako na koncu, pa vendar že ne more več zmagovati svojih plačil, oglasi se lahko pri zadruzi ter se prostovoljno podá pod njeno varstvo. Že iz rečenega je razvidno, da bo ta postava za kmetski stan zelo koristna.

Iz Kotmare vesi. (Nov križev pot.) Blizu naše vasi stoji na prijaznem holmu lepo bela cerkva, ki se vidi daleč na okrog po krasnej Rožni dolini. Posvečena je sv. Marjeti. Ni davno od tega, kar smo dobili v to mično cerkvo nov križev pot. Izreči pa moramo za to hvalo pred vsem velečast. gospodu knezoškofu, da so ga nam dovolili. Toplo pa se moramo zahvaliti našemu ljubljenu gospodu župniku, ki so pripomogli, da so čast. gosp. Cvetko Peer, frančiškan iz Beljaka, sv. križev pot blagoslovili. A srčno smo bili žalostni, da so bili ta gospod trd Nemeč, in se mi z njimi ničesar nismo mogli pogovoriti, če tudi je bila to naša srčna želja. A namesto njih so naš gosp. župnik mično, ginljivo pridigo naredili in tudi naslednje z nami sv. križev pot molili. Bil je to za nas vse prijeten dogodek in bodé ostal tudi vsem župljanom gotovo dolgo v blagem spominu.

Iz Rožeške okolice. (Nemška omika.) Št. Jakobskega shoda, ki se je vršil 5. t. m., so se naši nasprotniki zelo bali, a zaprečiti ga vendar-le niso mogli, če tudi so na to z vsemi silami delovali. Plakati, ki so se iz Celovca poslali raznim rodoljubom na Vrbo in v Rožek ter okolico, so mej potjo zginili. V drugo poslani plakati so se posebno v Rožeku hitro potrgali ali pa z blatom ometali. Poleg tega je pa tudi na Pečnici v nedeljo dné 29. vinotoka (torej na dan zborovanja „Bauernbunda“ na Ledenicah) v navzočnosti župana in znanega nam nasprotnega deželnega poslanca Oraša potrgal nek nemškutarški junak slovenski plakat raz cerkvenega zida ter ga utaknil v žep, in sicer okolu 1/2. ure popoldne, kar moremo s pričami dokazati. Vprašamo samo, ali je to ravnanje lepo in pošteno? In taki neotesanci naj bodo nam v čem v vzgled? Pojdite rakom žvižgat s tako surovo vašo omiko! Fej! Sram vas bodi!

Iz Kanalske doline. (Še nekaj o socialnih demokratih.) V 26. številki „Mira“ ste pisali o socialnih demokratih. Članek je bil jako lep in poučen, ali vendar ste še pozabili nekaj povedati. Da bi bil torej članek popoln, namenil sem se spisati sledeče vrstice. — Celo socialno vprašanje je prav za prav samo vprašanje judovsko. Glavno besedo pri shodih in časnikih socialnih demokratov imajo Judje. Tako pri zadnjem zborovanju vseh socialnih demokratov v Čurihu (6., 7. in 8. vel. srpana) so govorili in razne predloge stavljali samo Judje. Nemške socialne demokrate vodi Jud Singer, poljske Jud Mendelsohn, avstrijske Jud Adler; španske Jud Iglesias; načelnik angleških socialnih demokratov je Jud Aleling s še 7 drugimi Judi; ameriške socialne demokrate pa vodi Jud Cahen; s kratka cela socialna demokracija je v rokah Judov. — Kakor znano, so socialni demokrati nasprotniki kapitalistov (bogatinov). Je torej čudno, da se ravno Judje, kateri imajo največ denarja, postavljajo na čelo socialnih demokratov. To je jako sumljivo. Hočejo s tem bržkone socialnim demokratom nastaviti mreže, da bi jih precej vjeli in potem s pomočjo njih dosegli svetovno oblast. Ali se je že kdaj slišalo, da bi vrana vrani oči izključala? Ali se je že kdaj slišalo, da bi Jud Juda zapustil ali Jud zoper Juda se postavil? Ravno narobe; Judje se vzajemno podpirajo, eden drugega brani, eden drugemu pomaga. Iz ljubezni do delavcev se gotovo ne postavljajo na čelo socialnemu gibanju. Pogledjmo na pr. vodjo socialne demokracije avstrijske, Juda Adlerja, kateri je bil zdravnik na Dunaju. Zakaj pa je ta človek pustil zdravništvo in šel k socialnim demokratom, da bi postal njih vodja? Menda iz ljubezni do delavcev? Bog obvari! Kot zdravnik bi mogel veliko več koristiti ubogim delavcem in jim skazovati svojo ljubezen, kakor kot vodja socialnih demokratov, kateri le pri delavskih shodih vpije in hujska. In mislite, da tudi le iz čiste ljubezni do delavcev vpije? Kaj še! Deset tisoč goldinarjev avstr. veljave mu morajo delavci na leto plačati iz svojih žuljev! — Da vodje socialnih demokratov delavce samo sleparijo, to nam priča tudi to-le: Socialni demokrati so zoper veliko nakopičevanje denarja v enih in tistih rokah. Njih vodje, kakor se samo ob sebi razume, so tudi zoper to in zavoljo tega priporočajo vsem ljudem skromnost in zmernost, sami pa tako ne ravnaajo. Tako je na pr. Jud Singer (vodja nemških socialnih demokratov) milijonar, ima veliko tovarn in krasno hišo, v kateri je vse tako imenitno napravljeno, da se temu vsi ljudje čudijo; turške zofe, perziške preproge itd. kinčajo njegove sobe in radi tega ga Nemci tudi imenujejo „Salonsocialist“. Ravno tako imenitno napravljeno stanovanje ima urednik socialno-demokratičnega lista „Vorwärts“, Liebknecht. Vodje socialne demokracije tožijo, da so delavci slabo plačani, ali sam vodja, Jud Singer, plača v svoji tovarni delavce in delavke tako slabo, da še shajati ne morejo (delavke imajo po 20 kr. na dan!). Vodje socialnih demokratov tudi učijo, da le delo z rokami kaj velja in da samo takšno delo je vir blagostanju; toda uredniki socialnih listov, kateri tako učijo (na pr. Liebknecht) pošiljajo svoje sinove študirat. Kakor se že iz tega vidi, je vse vpitje in učenje načelnikov socialne demokracije le goljufija in sleparstvo. In vendar, žalibog, delavci tega nočejo spoznati; drviijo le za njimi v svojo lastno škodo. Bog jim razsvetli pamet!

Iz Kazaz. (Zborovanje „zveze slovenskih posojilnic“) se je vršilo v Celju dné 26. vinotoka. Udeležilo se ga je 30 zastopnikov raznih posojilnic in zastopanih je bilo skupaj 45 posojilnic. Iz Koroške je nas bilo skupaj 5: iz Črne 2, od Spodnjega Dravograda 1, za Prevalje in Tinje 1, za Št. Janž v Rožni dolini 1. — Nas Korošce je gostoljubno sprejel gosp. Drag. Hribar v svojo tiskarno in nam je tudi razkazoval imenitnosti Celjskega mesta. Hvala mu še enkrat. Zborovanje je odprl g. Miha Vošnjak, državni in deželni poslanec. Poročal je, da se vidi pri slovenskih posojilnicah napredek. Naznanil je nam, da se osobito na Štajerskem in Kranjskem nove posojilnice snujejo. Kar se tudi naših posojilnic tiče, je pritožba, da mnoge posojilnice niso še plačale svojega prispevka. Na Koroškem so plačale le posojilnice: v Glinjah, Šmihelu, Št. Jakobu, Tinjah (skupaj 55 gld.). „Zveza“ pa je za Koroško potrosila 130 goldinarjev. Pristopnih listov tudi niso še vse koroške slovenske posojilnice poslale. Pisatelj teh vrstic opominja torej takšne posojilnice, naj k „zvezi“ pristopijo. Saj s tem nobena posojilnica nič ne zgubi, ampak le pridobi. Zveza posojilnic ima ta namen: „ustanoviti nove in nadzorovati stare posojilnice“. Letos je gosp. nadzornik Pavel Simon iz Maribora vse posojilnice na Štajerskem nadzoroval in tudi 10 posojilnic na Koroškem. V svojem poročilu opozoril je na napake, ktere je našel, in jih popravljaj. Gospod Simon je svojim poslušalcem v svojem poročilu podal kratek in izvrsten nauk o sprejemanju udov, o važnosti pristopnih in odstopnih listov, o kolekovanju dolžnih pisem in menjic in o porokih. Tudi misli poročevalec, da morajo male posojilnice z višimi obrestmi delovati. Eden odstotek je premalo; posojilnica mora posojila obrestovati saj za 1 1/2% ali 2% više kot vloge. Potem je poročal o pregledovanju posojilnic na Kranjskem, Goriškem in Primorskem gosp. Lapajne. Dr. Hrašovec je svetoval, naj se temeljiti pouk vsem posojilnicam izda od „zveze“. Gospod notar Baš pa je nasvetoval, o katerih zadevah in kako bi bilo treba poučevati. Sklenilo se je, da do novega leta g. Lapajne takšen pouk spiše in v odobrenje odboru predloži. Gosp.

notar Baš je tudi priporočal, da naj se nikomur ne daje posojilo brez poroka. Treba je nauka posojilnicam: zakaj se imenuje v dolžnem pismu le eden dolžnik in drugi kot plačniki in poroki. Ako sta dva zakonska zapisana kot dolžnika, morata biti oba uda; ako pa je le mož ud posojilnice, mora žena biti njemu za poroka. Na vprašanje zastran kolekovanja je odgovoril g. M. Vošnjak, da je že skozi vse instance dognana reč, češ da se trojni kolek nikdar ne rabi. Nato se je sprejela resolucija, da naj se rabi vselej dvojni kolek in sicer eden za dolžnika in drugi za poroke. Za menjice to seveda ne velja, ker menjica ima le eden kolek, če tudi so poroki na nji. Nato se je razpredla med zborovalci daljša razprava, ktere so se udeležili posebno gg. notar Baš, Regali, Hribar, Lenc, Lapajne in g. predsednik, in sicer zavolj nadziranja posojilnic, in sklenjeno je bilo se poprijeti misli, da je treba več nadzorovati. Stvarnega se ni sklenilo nič, le to, da ostaneta le dva nadzornika. Po naši misli je to dovolj, ako bo izdano dobro ravnilo za posojilnično delovanje. Pri točki o „sestavljanju prihodnjega letopisa“ hoče g. Lapajne, da naj se podá pouk o Reiffeisen in Schulze-Delitschu (beri: Šulce-Deliču), ki so kmetijske posojilnice snovali. Ta nasvet se je odklonil, češ da naše posojilnice nima kaj z Reiffeisenom in drugimi opraviti. Naše posojilnice so lastno slovensko drevo, ktero je veliko zrastle; mi smo na svojih nogah in ne vemo ne za Reiffeisena, ne za Deliča. To omenjamo mnogim bralcem „Mirovim“ na njih vprašanja. Na nasvet, da bi se naredila neka centralna banka, ali da bi saj kateri večji denarni zavod svojo podružnico med Slovenci ustanovil, ki bi pomagala posojilnicam z denarjem, se je odgovorilo, da to ne gre za sedaj. Celjska hranilnica naj nadomestuje tak osrednji zavod; 88 tisoč ima v drugih posojilnicah vloženi in nad 150 tisoč posojenih. Ob sklepu je bil izvoljen novi odbor „Zveze slovenskih posojilnic“. Za predsednika gosp. Miha Vošnjak, za odbornike: gg. dr. Serbec, dr. Jos. Vošnjak, dr. Dečko, Lončar tajnik, Hausenbichler, Regali, Lenc (zadnji za Koroško) enoglasno. Za nadzornika: gg. Simon in Lapajne. Ob eni uri je bila seja sklenjena in potem so se Slovenci koroški poslovili od svojih bratov iz tužne Istre, Gorice, Kranjske in Štajerske, nesoč od njih prirske pozdrave Vam vsem rojakom.

Iz Velikovške okolice. Pred mesecem dnaj, kakor je vsem znano, imel je nemški šulferaj svoj „ortsgruppentag“ v Velikovu. Za kaj se je tukaj šlo, mislim, da najbolje na to odgovorim, če rečem, za lanski sneg. Eden izmed mnogih govornikov, ki so prazno slamo mlatili, je nujno priporočal, da bi kolikor mogoče hitro svoj „fortšrit“ zanesli v okolico Velikovca. Ali kako malo okoličani za njih brezverski liberalni „fortšrit“ maramo, to smo v nedeljo 22. t. m. pokazali, ko smo se v tako lepem številu — bilo nas je nad 200 samo krepkih, za vse dobro navdušenih kmetov iz Velikovške okolice — udeležili javnega slovenskega shoda v gostilni pri Dürnwirtu v Št. Jakobu blizu Št. Petra pod Velikovcem. Pazljivo smo poslušali izvrstne govornike, kteri so nam razkladali posamezne točke sporeda, nas navdušili za sveto pravično slovensko stvar in s trdnim sklepom v srcu vedno po geslu: „vse za vero, dom, cesarja“ delati, vračali smo se v noči na svoj dom. Vi generali in hauptmani brez armade pa, ki ste se tako repenčili zoper slovenske okoličane, lahko iz tega sklepate, da za vas v tukajšnji okolici ni ledine, da bi jo vi orali s svojim nemškutarskim plugom. Za vaš „fortšrit“ in vašo oliko in omiko se vam prav lepo zahvaljujemo; prodajte ga raji svojim nemškim mestjanom, če ga nimajo še zadosti, posebno pa vašim 35 „wacker-birtom“, da jih boste vsaj na ta način odškodovali za one lepe rajniše ali goldinarje, kteri so v nedeljo stekli v žep modrega in poštenega g. Dürnwirta, kterega Bog poživi!

Iz Možice. (V slovo!) Zalostni smo bili vsi farani, ko so nas zapustili vč. gosp. župnik France Korman, preselivši se v Grebinski Klošter. Sedemnajst let in pol so pri nas neumorno delovali; njih zasluge nam ostanejo v vednem spominu. Mi revni gorjanci gospoda župnika zahvalimo za vse dobrote in prosimo Boga, naj jih jim obilno poplača. Ko so imeli zadnjo pridigo in so od nas v ginljivih besedah slovo jemali, imeli smo vsi solzne oči. Naj bi na novi postaji še mnogo let srečni in zdravi delovali v blagor slovenskega ljudstva.

Iz Slov. Goric. (S pota.) Pri sv. Benediktu se opazi nov slovenski napis: Golobova gostilna pri pošti, a ga ima tam na vrtu, spredaj je pa nemško. Kdo je zakrivil, da je pri njem dobila nemščina prvo mesto? Gosp. Golob je blaga duša, priporočam njegovo — nemško-slovensko gostilno, a nemške — trgovine pa ne. — V Ivanjcih so si pa omislili dva lepa samo v slovenščini izgotovljena kaži-pota: V Negovo in k sv. Juriju. Živio, napredni Ivanjci! Od Ivanjec se podam skozi Očeslavce, imajoč nemško-slovenske napise n. pr. Očeslavci in: peška pot v Gabanoš itd. Izvrstno! Proti Kapeli sem videl križ, a na njem napis: „Mogočno

in sveto je njegovo ime.“ Primeren napis. Pod Kapelskim hribom je čedna kapelica Domajkova, s podobo Lurške Marije, izrezljane od g. L. Perko-ta. V Kapeli sem na svojem potovanju pomagal „vezati“ dva č. g. godovnjaka Jerneja, tam na prijaznem Okoslavskem vrhu, in tam se je rekla marsiktera beseda v korist dijakom in kmetskemu ljudstvu. Pri Kapeli zastoj iščeš nemških napisov; da bi le v srcu bili iskreni národnjaki. Sedaj se napotim proti vasem Moti, Hrastju; tam je okusna kapelica, na kateri opazim pod slikama sv. slovenskih blagovestnikov napis: „Brata sv. Ciril in Metod, priprošnjika bodita nam povsod!“ Ta napis okrepi vsacega popotnika, da, kakor pomlajen pohiti dalje za svojimi težnjami. V Vučji vasi sem slišal, ko sem poprašal po nekem zastopniku, a ženska pokliče moža ovako: „(ime) komm biserl hinauf?“ To je jako vesel klic za Orehovskega preroka. Veseli me jako, da imajo v Ljutomerskem okraju že za vandrovec slovenske napise. — Sledijo vasi Staronova vas, Iljaševci in sv. Križ. Napisi so lepo slovenski, samo nek upokojeni nadučitelj iz Cezanjovca ima na svoji trgovinici v blaženi nemščini napis. Pri sv. Križu sta dva nemška napisa. Slovencem svetujem, da obiskujejo trgovino domačinke g. Terezije Zdravec, tej pa svetujem, naj si išče pri prodaji skromen dobiček, ker le takrat bodo Slovenci zapuščali nemškutarje in se nje oklepali. Svoji k svojim! Pri sv. Križu smemo pohvaliti veleč. g. župnika in požrtvovalne farane, ki so si zgradili v lepem zlogu novo cerkev, ki bo zadostovala njihovim potrebam in bo ena najlepših v Ljutomerskem okraju. Prikolovratim do postaje Ljutomer, a kako se začudim, videvši na postaji na obeh straneh: Luttenberg, no, ker postaja; Bučerovei imajo po eni strani slovenski napis, zakaj bi Ljutomer ne imel? Dalje je lep napis: „Nach Zen und Mautdorf, na Cven in Muto.“ Sedaj sem v Ljutomeru, o katerem sem sodel, da je v občé slovenski trg, a žalibog da ni takó. Naj mi bo dovoljeno osvetliti Ljutomer. Slovenske napise imajo sledeči: Peter Moro, sodar; Martin Karba, sedlar; Martin Čagran, urar; Franc Repič, trgovina; Alojzij Vrščič, trgovina; Fran Sršen, trgovina in gostilna; Fr. Robek, klobučar; Prodaja moke iz ljut. parnega mlina; Babnik, vrvar; Vau-potič, gostilnica; Josip Serbec, gostilnica pri kolo-dvoru. Ta imena si dragi bralci v Ljutomerskem okraju zapomnite in pri teh trgovcih kupujte blago, in le v one gostilne zahajajte. Svoji k svojim! Druge napise sem še videl: Národna šola; okrajna posojilnica; kaži-pot: v Ormož. Iz Ljutomera sem potem šel v národno Krapje, kjer sem obiskal slov. pis. g. Jos. Karba. Živio národnjak! Potem sem skočil v Vržeji, tam so vrli národnjaki, mala peščica je nemškutarjev, med kterimi zvonec nosi krčmar in trgovca J. Mülfener. Obiskujte Slovenci rajši gostilno Marije Gajser; le samo národnega trgovca manjka v Vržeji; naj se nekdo nastavi, ker Vržejci ga bodo radi obiskovali. Na šoli se blesti: „Veri in omiki,“ zelo primeren napis.

Slovenci in Slovenke! Darujmo prvo krono, ki nam v roke pride, družbi sv. Cirila in Metoda!

Iz Istre. (Raznoterosti.) O kako prekrasna je bila letošnja trgatav v Srednji in Spodnji Istri in deloma v Zgornji, pa tudi na otocih in v Dalmaciji. Le v nekterih krajih, posebno v Koperskem okraju je nesrečna toča potrla in skoro zatrla tako brižnega kmeta. 70letni stari mi je dejal, da ne pomni še tako bogate berbe. Premnogi se mi smilijo, da imajo premalo posod. „Vsak dan sem bil v brajdi,“ rekel mi je neki gospodar, „pa nisem znal, da imam toliko grozdja.“ O dojdite, dragi Korošci po izvrstno istrsko kapljico in ne kupujte pokvarjene laške brozge. Kupujte vino od naše národne vinarske zadruga. Bog daj, da bi vsi pametno in zmerno uživali tega krasnega nebeškega darú. Dozdaj se še ni od todí čulo o nijedni pijanosti ali nesreči. — A neka druga nesreča zadela je blizu mene nekega prav dobrega mladeniča Miho Pausa. Že pri vojaki se mu je nekako mešalo, doma je cele tedne bival po braj-dah, da so ga težko domov spravili in ono nedeljo se je nekako v srcu ustrelil. — Naše istrsko ljudstvo ima zraven nekójih lepih verskih lastnostij tudi nekaj prav slabih. Najhujši sta: grozovita kletev, da se mi kar ježijo lasje, ktero kletev so se naučili od Italijanov, posebno odkar je železnica, in v puljskem arzenalu — in pa tatvina. Pisatelja teh vrstic se že večkrat okradli. O Božiču so mu ukradli nekaj cvenka, in zdaj ko je milostlj. škof pri njem birmoval, odnesli so mu naj-fineje in najdražje butelje, ki bi bile imele biti na mizo postavljene in nekaj drugih rečij. Pa čudno je,

da tacih knezov-dolgorukov se skoro nikoli v pest ne dobi. Strahovito je maščevanje, če kdo koga naznani sodnji. — Čujte še par posebnostij. Tukaj, kedar je mila zima, vse mesece tu pa tam ljubke cvetke cvetó, med drugimi posebno lepo klinčki. V listopadu ali grudnu se najde kaka jagoda, v prosincu kaka snežnica ali trobentica in lapuh, dà, včasí cvete tudi kako drevo. Zdaj se dobi lep sveži fižol.

Glasovi nasprotnikov.

„Bauerntag“ na Ledenici.

Dné 22. vinotoka so imeli naši nasprotniki shod na Ledenici pri Arnejcu. Po nemških listih posnamemo nekoliko poročilo ter pričakujemo, da nam kak rodoljub pošlje izviren popis. Ali je bilo res toliko udeležencev, kakor se hvali „Freie Stimmen“, bomo že od svojih prijateljev zvedeli, vemo pa že toliko, da je bilo glavno število udeležencev najeto iz Beljaka in Rožeka, kteremu se je pridružilo tudi nekoliko gnadljivih nemškutaric, ki so zasedle častne prostore, in veliko število naših učiteljev, ki se smejo vedno in povsod navduševati le samo za nemštvo in za nemško glorio sploh. Prvi je govoril poslanec Kirschner. Spodbujal je kmete, naj bodo edini in složni. Rekel je, da viša gospóda premalo za kmeta skrbi. Morda zadene to tudi njega samega, ker je od kmetov voljen za poslanca, pa ni bilo še veliko slišati, da bi bil že kaj posebnega govoril ali storil za kmeta in se celo s svojim sosedom tožari, kteremu bi se rad vsedel na vrat s tem, da bi vozil po njegovi zemlji. O tem bomo o svojem času še kaj več povedali. Volilne pravice delavcem Kirschner ne privošči kaj rad, češ, da bi bilo to v škodo kmetov in mestjanov. — Za njim je govoril neizogibni poslanec Ghon in sicer zelo ojstro in neresnično. Premleval je stare čenče o „Koroškem miru“, ktere-ga boja mi hudobni slovenski rodoljubi kalimo. Slovenskim poslancem je očital obrekovanje (!), ker se potegujejo za nas koroške Slovence in odkrivajo krivice, ki jih trpimo. Da se slovenščina na Koroškem zanemarja in preganja, da se povsod nemščini prednost daje, to imenuje Ghon vse laž in obrekovanje! Rekel je, da koroški poslanci sami želijo, naj bi se slovenski otroci v šolah najprej v slovenskem jeziku brati in pisati naučili. V deželnem zboru je pa zoper slovenske šole govoril in glasoval, kakor njegovi nemški tovariši! Povdarjal je, kako dobro da je, če človek dva jezika zna; zakaj pa tega svojim nemškim bratom nikoli ne priporoča? Tudi je svoje verne poslušalce svaril, naj nikar ne podpisujejo prošenj, posebno ne zastran šole; če že kdo zastran šole kaj želi, naj se obrne naravnost na deželni šolski svet ali pa na deželno vlado, kajti Ghon je prepričan, da se bo pri teh oblast-nijah vsaka opravičena prošnja uslišala. Ker je bil Ghon že v gornjem Rožu, naj bi bil vendar Št. Jakobčane vprašal, koliko let so zastoj prosili, za slovensko šolo!

Tudi Oraš je govoril o šolah, pa ni nič novega povedal. Tiste pregovore o potrebi nemščine itd. moramo že vsa leta poslušati, ker družega povedati ne znajo in Oraš dostikrat sam ne vé, kaj govori in kaj hoče.

Politični pregled.

Naša notranja politika se je čudno zasukala. Ko je vlada predložila načrt nove postave o spremembi volilne pravice, da bi smel voliti skoraj vsak odrasčeni možki, zbudila se je velika nevolja najprej pri liberalcih, ki bi po tem volilnem redu zgubili mnogo poslancev, pa tudi Poljaki so se bali, da jim Rusini vzamejo več sedežev. Med konservativci so bile misli različne: slovenski poslanci niso dosti nasprotovali, ker nam občna volilna pravica ne more veliko škodovati, nasprotno le koristiti; pa gorenji Avstrijci in češki graščaki so bili nasprotni, in grof Hohenwart, voditelj konservativcev, je potegnil z njimi. Ko je prišla vladna volilna postava v razgovor, govorili so ojstro proti njej voditelji treh velikih strank, namreč Plener za liberalce, Hohenwart za konservativce in Javorski za Poljake. Hohenwart je celó rekel, da bi občna volilna pravica spodkopala vogelni kamen naše države, in da je bolje zvezati se z liberalci zoper tako spremembo volilnega reda. Nad tem govorom se je ves svet čudil, ker je veljal grof Hohenwart za najhujšega nasprotnika liberalcev, zdaj pa je ravno on tisti, ki je pomagal liberalcem do zopetne in večje veljave. Ko je grof Taaffe videl, da ima večino poslancev proti sebi, bil je v veliki zadregi. Svet pa je bil radoveden, kaj iz tega pride. Eni so rekli: „odstopili bodo vsi ministri“, drugi zopet: „državni zbor bo razpuščen“, tretji zopet: „vlada bo odjenjala in potem bo stvar rešena.“ Med tem

so bili k cesarju poklicani voditelji velikih strank, Plener, Hohenwart in Javorski, predsednik zbornice Chlumecky, in oba podpredsednika, Kathrein in Madejski; nazadnje pa knez Adolf Windischgrätz, grof Thun in grof Baden, prvi namestnik na Češkem, drugi v Galiciji. Svitli cesar so izbrali kneza Windischgrätza, da poišče nove ministre. Politikarji mislijo, da knez Windischgrätz ne bo dolgo ministroval, ker je pri tem prisiljen, naslanjati se na liberalce, Poljake in konservativce ob enem, in zatorej ne more taka zveza dolgo trajati, kajti ogenj in voda ne gresta vkup; kmalu se bo našel spet kak prepri med liberalci in konservativci; večina bo zdrobljena, in bomo spet tam, kjer smo bili leta 1870. — Sekovski (Graški) knezoškof so postali mil. g. dr. Leopold Schuster. — Da se je naš nadvojvoda Albrecht nekaj časa mudil v Berlinu in bil tam častno sprejet, dalo je nekterim listom povod, da so iz tega marsikaj sklepali in ugibali. Mi pa sodimo, da je šel tje le zahvalit se za čast, da je bil imenovan za pruskega maršala.

Med Španci in Maročani se je vnel prepri in prišlo je na meji tudi že do nekterih prask, pri katerih je bilo več vojakov ubitih. Če se ta stvar kmalu ne poravnava, zna se iz nje izcimiti še velika vojska, kajti Angleži se bojijo, da bi Španci ne pograbilili cele Maroke, po kateri se Angležem samim slane cedijo. Francozi pa se potegujejo za Špance in jim hočejo pomagati, če bi Angleži Maročanom na pomoč prišli. — Ruske barke so zdaj zapustile francosko obrežje in se za par dni ustavile na francoskem otoku Korzika. Angleže to jezi, da se ruske vojne ladije mudijo v srednjem morju, ker hočejo sami gospodovati po vseh morjih; ako bi se pa rusko brodovje v srednjem morju združilo s francoskim, utegnili bi Angleže v strah vzeti. — V južni Afriki imajo Angleži vojsko z divjimi Matabelci.

Gospodarske stvari.

Obirajmo sadje. Kdor hoče svoje sadje dobro prodati, ali ga dalj časa ohraniti, tisti ga naj ne otesa ali celo otepa, temveč lepo in pazljivo je naj obere. Ako obiramo črešnje, češplje in dr., zakaj bi pa ravno jabolk ne mogli? Vsako jabelko pa, ki pade na tla, se udari, postane na dotičnem mestu kmalu črno, začne gnjiti in zgubi tako skoraj vso svojo vrednost. Takega sadja pa ne marajo kupci in tudi doma le prav malo vrže. Le moštno sadje se sme otesati, da se namreč delo nekoliko popred opravi, klatiti pa se nikdar ne sme ne to ne ono, kajti se tako ne poškoduje le sadje, temveč se tudi mnogo mladik in brstja zbije na tla, in se tako učini škoda, ki rada več let trpi. Nikar torej drevce, ki so nam bogato obrodila, ne pretejavajmo! To je ostudna nevhvaležnost in skrajna surovost!

„Kmet.“

Novičar.

Na Koroškem. Požarni brambi v Libelčah so svitli cesar podarili 80 gld. — V Celovcu je „nemško društvo“ napravilo javen shod zaradi volilne pravice in doživelo veliko presenečenje. Došlo je namreč toliko socializmov, da so bili v veliki večini in sklenili resolucijo za občno volilno pravico, ktereje so liberalci hoteli nasprotovati. — Tehnična dela za železnico iz Celovca v Kranj so že dodelana. — Mladi zmikavci so okradli nekega kramarja na trgu sv. Duha v Celovcu. — Kočijaža Popotnika, ki je v Beljaku v Dravo skočil, so našli utopljenega pri Logi vasi. — V Črni bojda snujejo konsumno društvo.

Na Kranjskem. Sayski most pri Radečah so že začeli delati. Veljal bo 28.000 gld. — V Kranjski gori so umrli župnik Blaž Artelj, zvest naročnik „Mira“. — Na Gorenjskem je zmirom menj živine, ker jim ne pustijo več pasti po graščinskem svetu. — Na Krvavčem Vrhu pri Metliki so pogoreli 4 gospodarji, 2 pa v Žabji vasi pri Novem mestu. — Na kmetijsko šolo na Grmu je došel letos prvi koroško-slovenski učenec. Plačuje za njega družba sv. Cirila in Metoda. — Šolo dobijo na Viču pri Ljubljani in v Retečah pri Loki. — „Izvestij“ muzejskega društva za Kranjsko je izišel letos že 5. snopič.

Na Štajerskem. Volilna shoda sta bila v Žalcu in v Sevnici. Na obeh se je slovenskim poslancem izrekla zaupnica. — Pri občinski volitvi v Celjski okolici so zmagali Slovenci. — Tudi v Šoštanjju so Slovenci letos prvokrat zmagali in tako nemškutarjem vzeli ta prijazen trg. — Železnico hočejo zidati iz Maribora na Zeleni Travniki. — Iz mnogih krajev se poroča o tatvinah. — Tamburašem v Celji se je pridružilo 5 tamburašic. — Na Vidmu so imeli pasijonske igre. — Grižo imajo na štajersko-hrvatski meji. — Neki kmet se je

obesil na Bizeljskem. — Na Taborskem pri Rogatecu so našli dve dekli mrtvi v postelji. — Sv. misijon so imeli v Št. Jurju pod Tabrom. — V Celju je neki vojak iz okna skočil in se do smrti pobil. — Zdravnik dr. Rakež se preseli iz Ljutomer v Šmarje.

Na Primorskem. Goriške „Slovenske knjižnice“ je izišel 2. snopič. — Sodnik Dukič je prestavljen iz Bolca v Sežano. — Sv. misijon so imeli v Št. Petru pri Gorici. V adventu bo pa skoz osem dni v farni cerkvi v Gorici. — V Ronkah se je naredila telegrafska postaja. — Cerkev sv. Justa v Trstu je dobila novo bandero. — Umrli so č. g. župnik Nardina v Koprivi.

Po drugih deželah. V Spljetu je neki Srb zapustil 160.000 gld. za ustanovo „Srbske Matice“. — V Florenci na Laškem je zgorela tovarna za svilo. — Na Dunaju so spet delavci razgrajali. Bilo je več ranjenih.

Zahvala.

Predstojništvo „katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“ izreka tem potom vsem Št. Jakobčanom, posebno pa še g. županu Kobentarju, č. g. župniku Aplenu in č. g. kaplanu M. Grmu, pristrčno zahvalo za častni in prijazni sprejem povodom zborovanja dne 5. t. m. Istotako se presrečno zahvaljuje g. oštirju Šusterju za prepustitev prostorov in dobro ter pošteno postrežbo. Živeli! Na zdravje!

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda v Medgorjah ima svoj

letni občni zbor

pri Martincu v Habru dne 19. listopada t. l. ob 5. uri zvečer po sledečem sporedu:

1. Pozdrav načelnika.
 2. Volitev novega odbora.
 3. Upisovanje novih udov in pobiranje doneskov.
 4. Razni govori in slučajni nasveti.
- K obilni udeležbi ujudno vabi odbor.

Vabilo.

Slovenska čitalnica v Glinjah

ima dne 26. listopada t. l. o pol štiri popoldne v gostilni Lovro Zablachana na Trati svoj

letni občni zbor.

Spored:

1. Pozdrav načelnika.
 2. Upisovanje novih udov in pobiranje letnine.
 3. Volitev odbora.
 4. Slučajni nasveti.
- Po sklepu prosta zabava.
- K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Loterijske srečke od 4. listopada.

Gradec 59 54 51 87 10

Dunaj 70 55 3 52 63

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	—	6	20
rž	4	—	5	—
ječmen	4	—	5	—
oves	2	40	3	—
hejda	4	15	5	20
turšica (sirk)	3	45	4	20
pšeno	6	—	7	50
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	—	70	1	10
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 3 gld. 20 kr. do 3 gld. 70 kr., kislilo 2 gld. 60 kr. do 3 gld. 40 kr., slama po 2 gld. — kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 66 do 70 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 30 do 33 gld. stari cent.

Zaloga tovarne za ure

Peter Fessel

v Celovcu, stari trg šte. 20.

Velika zaloga pravih švicarskih žepnih ur,

zlatih, srebrnih, tulastih, niklastih itd.

Dunajske stenske ure po tovarniških cenah, francoski budilci, ure na nogah, za stene, za kuhinje, za izbe, za tovarne, vse dober kup. Kdor hoče kaj posebno lepega in nenavadnega, najde tukaj vedno veliko za izbiranje. — Jamči se dve leti za vsako novo kupljeno ali pa popravljeno uro.

Služba orglarja

se razpisuje pri mestni farni cerkvi v Velikovcu na Koroškem do 25. listopada. Prosilec mora znati v vseh instrumentih poučevati, mora biti več čecilijanskega cerkvenega petja in zmožen godbeno kapelo ustanoviti; sme v prostih urah v privatnih hišah poučevati v petju, na glasoviru itd. Dohodki so: od mestne farne cerkve 400 gld. in prosto stanovanje; od Velikovške mestne hranilnice pa 200 gld. ako bode spolnoval o času mu stavljen pogoje. Službo mora nastopiti s 1. grudnom 1893.

Cerkveno predstojništvo v Velikovcu.

Zahvala.

Ko je pogorelo pohoštvo župništva pri Devici Mariji Vnebovzeta v Pulstu, je glavni zastop Tržaške zavarovalnice „Riunione Adriatica di Sicurtà“ v Gradcu za škodo precej veliko svoto pošteno izplačal, za kar se mu izreka polna zahvala.

Farno predstojništvo v Pulstu.

V. Strnad l. r.,
župnik Malteškega viteškega reda.

KONJAK.

To iz krepkega, na lastnih goricah raščenega vina izvečeno Francovo žganje je skušen pomoček za oživljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, trganje, otrpnenje udov, revmatizem pomaga čudovito in uteši bolečine. Ena steklenica velja 1 gld. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni v želodcu, prava dobrota. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu dá skrinjica zastoj in plača se na pošti voznina. Dobi se samo pri **Benediktu Hertl**-nu, graščaku na Goliču pri Konjicah na Štajerskem.

Luka Zufer,

mizarski mojster v Celovcu

priporoča svoje lastne izdelke, politirano in lakirano hišno opravo itd. Blago se dobi dober kup, ker je zaloga že prevelika. Delavnica in prodajalnica je na Vetrinjski cesti št. 8.

Brinjevec!

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu: pravi **natorni brinjevec** liter po 1 gld. 20 kr.; **stare slivovke** liter po 1 gld.; **fini namizni med** v plehastih škatljah po 5 kil franko 3 gld. 50 kr. Nadalje priporoča **fino dolensko vino** liter po 24 in 26 kr.; **isterski teran** liter po 23 kr.; **hrvatsko belo vino** liter po 23 kr. od 56 litrov naprej.

Egidij Jeglič,

trgovec in čebelar v Selu, pošta Lesce-Bled na Kranjskem.

Lekarna Trnkóczy-ja

zraven rotovža v Ljubljani
prodaja in vsak dan s prvo pošto razpošilja

Marijateljke kap-

ljice za želodec

zdravno preverjeno in znano zdravilo s čvrstilnim in krepilnim uplivom pri motenem prebavljanju, pri krču v želodcu in zabasanju.

1 steklenica velja 20 kr., 1/2 tucata 1 gld., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Garantirano pristen brinjevec

prodaja **Anton de Gleria**, trgovec v Logatcu, v zavojih po 3 litre za 4 gld. 50 kr. proti poštnemu povzetju. Na debelo se daje še boljši kup.

Lepa kmetija,

ki obsega 80 oralov zemljišča, s travniki, ki se morejo namakati, obokan (velban) hlev za 40 glav goveje živine, pohoštvo v dobrem stanu, se prodaja zavolj rodbinskih razmer. V gotovini se tirja 4000 goldinarjev, ostala kupnina se lahko vknjiži proti 5% obrestij. Več se poizve v tiskarni družbe sv. Mohorja v Celovcu.